

سوالات تستی درس دوم علوم و فنون ادبی (۳) پایه دوازدهم رشته علوم انسانی

طراح سوالات: علی علیزاده کلیر دبیرستان مالک اشتر

*****

۱- نشانه های هجایی (- U-U - - U U-U-U -) مربوط به کدامیک از بیت های زیر است؟

الف) ماه فرو ماند از جمال محمد سرو نباشد به اعتدال محمد

ب) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست

ج) از کرده خویشتن پشیمانم جز توبه ره دیگر نمی دانم

د) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت

۲- وزن بیت « به حُسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد / تو را در این سخن انکار کار ما نرسد » در کدام گزینه درست آمده است؟

الف) فاعلاتن مفاعلتن مفاعلتن فعلن ب) فاعولن فعولن فعولن فعولن

ج) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن د) مفاعلتن فاعلاتن مفاعلتن مفاعلتن

۳- وزن کدامیک از گزینه های زیر « مفتعلن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن » می باشد؟

الف) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت

ب) آب زنید راه را هین که نگار می رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد

ج) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست

د) دلم سر به هامون رها می پسندد سرم بالش از صخره ها می پسندد

۴- از میان ابیات زیر کدام دو بیت با هم، هم وزن هستند؟

الف) چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست سخن شناس نه ای، جان من، خطا اینجاست

ب) جانا نظری که ناتوانم بخشا که به لب رسید جانم

ج) بیا به خانه آلاله ها سری بزنیم ز داغ با دل خود حرف دیگری بزنیم

د) کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه برخیز باشد که باز بینیم دیدار آشنا را

الف) ب ، ج ب) الف ، ج ج) الف ، د د) ب ، د

۵- از میان ابیات زیر وزن کدامیک، همسان است (ناهمسان نیست)؟

الف) از کرده خویشتن پشیمانم جز توبه ره دیگر نمی دانم

ب) باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟

ج) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست طیب جان خرابم کسی ورای تو نیست

د) دلم سر به هامون رها می پسندد سرم بالش از صخره ها می پسندد

۶- وزن کدام دو بیت یکسان است؟

الف) جانا نظری که ناتوانم   بخشا که به لب رسید جانم

ب) چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست   سخن شناس نه ای، جان من، خطا اینجاست

ج) راستی کن که راستان رستند   راستان در جهان قوی دستند

د) برداشته دل ز کار او بخت   درماند پدر به کار او سخت

الف) ب، ج   ج، د   ج) الف، د   د) الف، ج

۷- وزن کدام بیت « مفعول فعلات مفاعیلن » است؟

الف) ای سرو بلند قامت دوست   وه وه که شمایلت چه نیکوست

ب) لبخند تو خلاصه خوبی هاست   لختی بخند، خنده گل زیبا است

ج) کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه برخیز   باشد که باز بینیم دیدار آشنا را

د) همت طلب از باطن پیران سحرخیز   زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند

۸- کدام یک از گزینه های زیر در مورد شعر و وزن عروضی نادرست است؟

الف) در دسته بندی هجاها، نظم همسان، بر چینش و دسته بندی ناهمسان ترجیح دارد.

ب) وزن مصراع « از کرده خویشتن پشیمانم » ، "مفعول مفاعیلن مفاعیلن" است.

ج) درک خوش آهنگی و دل نشینی موسیقی شعر، به تربیت هوش موسیقایی و حافظه ما وابسته است.

د) در قلمرو شعر فارسی، وزن و موسیقی سروده ها همواره از نوعی نظم آهنگین و موسیقی پیروی نمی کند.

۹- بیت « آب زنید راه را هین که نگار می رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد » با کدام بیت، هم وزن نیست؟

الف) سرو چمان من چرا میل چمن نمی کند   همدم گل نمی شود یاد سمن نمی کند

ب) تاب بنفشه می دهد طره مشکسای تو   پرده غنچه می درد خنده دلگشای تو

ج) ای که ز دیده غایبی در در دل ما نشسته ایی   حُسن تو جلوه می کند وین همه پرده بسته ایی

د) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم   دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم

۱۰- بیت « محمد کافرینش هست خاکش / هزاران آفرین بر جان پاکش » با کدام بیت، هم وزن می باشد؟

الف) ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی   از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی

ب) خداوندا شبم را روز گردان   چو روزم بر جهان پیروز گردان

ج) یارم چو قدح به دست گیرد   بازار بتان شکست گیرد

د) ای دل گر از آن چاه زنخدان   در آید داندوهر چاکه روی شود پشیمان به در آیی

پاسخنامه سوالات چهار گزینه ای درس دوم

- ۱- گزینه «ب» / ابیات گزینه های دیگر در متن درس موجود است.
- ۲- گزینه «د» / فقط در این گزینه نشانه های هجایی (-UU / -U-U / -UU / -U-U) بدست می آید.
- ۳- گزینه «ب» / وزن گزینه ای دیگر به ترتیب «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» ، «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن» و «فعولن فعولن فعولن فعولن» می باشد.
- ۴- گزینه «ب» فقط در این گزینه وزن هردو «مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلن» است. / وزن بیت ب «مفعولُ مفاعِلن فعولن» و وزن بیت د «مفعولُ فاعلاتِن مفعولُ فاعلاتِن» است.
- ۵- گزینه «د» / وزن بیت این گزینه «فعولن فعولن فعولن فعولن» است که همه ارکان آن همسان است.
- وزن های گزینه های دیگر: الف) مفعول مفاعِلن مفاعِلن (ب) مستفعلِن مفاعلُ مستفعلُ فعل
ج) مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلن
- ۶- گزینه «ج» / وزن ابیات این گزینه یکسان است (مفعولُ مفاعِلن فعولن).
وزن بیت ب «مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلن» و وزن بیت ج «فاعلاتِن مفاعِلن فع لن» می باشد.
- ۷- گزینه «ب» / وزن گزینه های الف، ج و د بترتیب «مفعول مفاعِلن فعولن»، «مفعولُ فاعلاتِن مفعولُ فاعلاتِن» و «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» می باشد.
- ۸- گزینه «ج» (حافظه شنیداری درست است نه حافظه).
- ۹- گزینه «د» / وزن این بیت «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است در حالیکه وزن دیگر ابیات به همراه بیت سؤال «مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن» است.
- ۱۰- گزینه «ب» / وزن: مفاعیلن مفاعیلن فعولن / وزن گزینه های الف، ج و دال بترتیب چنین است:
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن ، مفعول مفاعِلن فعولن ، مفعول مفاعیلُ فعولن